

Saint Omer

Regie: Alice Diop | **Met:** Guslagie Malanga, Kayije Kagame, Thomas de Pourquery | Frankrijk, 2022 | FR gesproken, NL ondertiteld | duur: 2u02

Het hof van assisen in Saint Omer. De jonge schrijfster Rama woont het proces bij van Laurence Coly, een vrouw die beschuldigd wordt van de moord op haar baby. Ze zou haar vijftien maanden oude dochter tijdens het opkomende tij bewust op een strand hebben achtergelaten. Rama is geïntrigeerd door het verhaal, zeker nu ze zelf zwanger is en zich afvraagt of ze wel een goede moeder zal zijn. De vrouw bekent in eerste instantie schuld, maar in de loop van het proces gaan alle zekerheden aan het wankelen.

Dit razend spannende, maar eigenzinnige rechtbankdrama - de eerste fictiefilm van documentairemaakster Alice Diop - ging na zijn première op het Filmfestival van Venetië prompt aan de haal met de Grote Prijs van de Jury. In ons land won de film de Grand Prix voor Beste Film op het Filmfestival van Gent. De film is gebaseerd op een bestaande Franse moordzaak die Alice Diop zelf intens gevolgd heeft. Een visueel ijzersterke film die complexe, onuitgesproken vragen durft te stellen.

BINNENKORT

Onze natuur, de film
vr 6.01.23 – 15u

Call Jane
di 10.01.23 – 20u30

Un Beau Matin
di 17.01.23 – 20u30

Bardo, False Chronicle of a Handful of Truths
di 24.01.23 – 20u30

Moonage Daydream
ma 30.01.23 – 20u30

De Acht Bergen
vr 27.01.23 – 20u30 (extra)
di 31.01.23 – 20u30

Broker
di 7.02.23 – 20u30

Joyland
di 14.02.23 – 20u30

Corsage
di 21.02.23 – 20u30

Alcarràs
di 28.02.23 – 20u30

www.ccstrombeek.be/film

EUROPA CINEMAS
CREATIVE EUROPE - MEDIA SUB-PROGRAMME

VAF
VLAAMS
AUDIOVISUEEL
FONDS

USFABRIEK
STROMBEEK

In het Franse drama 'Saint Omer' van Alice Diop staat een jonge moeder terecht omdat ze haar baby omgebracht heeft. Het proces maakt allerlei emoties los bij de zwarte schrijfster die de zaak volgt.

De Franse cineaste Alice Diop wijdde zich voorbij 17 jaar bijna uitsluitend aan documentaires. Gemotiveerd door haar studies sociologie belichtte ze daarin allerlei facetten van de hedendaagse Franse maatschappij. Die gingen over de culturele diversiteit van de Parijse wijk waar ze opgegroeid is, een dokter en een psychiater die gratis migranten behandelen, het liefdesleven van vier jonge mannen, de uiteenlopende mensen op de Parijse metrolijn RER B.

In 2015 zag ze in de Franse krant Le Monde een foto die haar naar haar eerste fictiefilm zou voeren. Het beeld van een beveiligingscamera in de Gare du Nord toonde een zwarte vrouw met een kinderwagen en illustreerde een artikel over een huiveringwekkende misdaad. Vissers hadden in de vroege ochtend op het strand van Berck-sur-Mer in Normandië het lichaam van een baby aangetroffen. De politie dacht aanvankelijk aan een verdronken migrantenkind, maar al snel leidde het spoor naar een jonge vrouw uit Parijs, Fabienne Kabou. Tijdens het verhoor bekende die dat ze inderdaad haar dochtertje had achtergelaten om meegenomen te worden door de opkomende golven.

Behekst

'De foto in de krant sprak me meteen aan omdat die vrouw en ik op het eerste gezicht veel gemeen hebben', vertelt Diop. 'Ongeveer even oud, met Senegalese ouders en een jong kind van gemengde afkomst. Ik begon de zaak bijna obsessief te volgen, en toen in 2016 het proces in Saint-Omer begon, ben ik ernaartoe gegaan.'

Diop voelde toen al dat er een film in zat, al wist ze niet wat ze precies wou vertellen. Het was bijzonder complexe zaak, over een al even complexe vrouw. Fabienne Kabou bleek een extreem intelligente doctoraatsstudente, maar bleef volhouden dat ze tot haar daad was aangezet omdat haar tantes in Senegal haar behekst hadden.

Dat feit op zich riep al vragen op bij Diop. Maar vooral de reacties van de buitenwereld en de pers zaten haar dwars. 'Zowat iedereen bleef het maar hebben over hoe welbespraakt en intellectueel Fabienne was', zegt de cineaste. 'Alsof dat zo ondenkbaar is. Nochtans ken ik genoeg vrouwen zoals zij. Veel vriendinnen en kennissen die in het academische en het artistieke milieu werken, praten zo.'

Nochtans was ze ook verrast door het bijna literaire en filosofische taalgebruik van Kabou in de beklagdenbank, geeft Diop toe. Ze besepte dat ze het probleem moest zoeken bij de manier waarop mensen zoals zij doorgaans afgebeeld worden in de Franse media. 'We zijn het simpelweg niet gewoon intellectuele zwarte vrouwen te zien', stelt ze. 'Ze worden zelden of nooit opgevoerd op het witte doek of in tv-programma's.'

Raadsels

Die vaststelling deed Diop beslissen haar film niet alleen op Kabou te bouwen, maar tegelijk nog een karakter te creëren, even gelaagd en contradictorisch als de witte vrouwelijke personages waar zij al zo vaak van genoten had. In 'Saint Omer' zien we dus hoe Rama, een jonge schrijfster die ook docente is, naar Normandië reist om een proces bij te wonen dat in alle opzichten een dubbeltje is van de zaak-Kabou.

Aan het einde van de film mag de advocate van de verdediging zelfs zowat woord voor woord het opmerkelijke slotpleidooi van Kabou's echte advocate herhalen - recht in de camera. Net als Diop heeft Rama alle moeite om hoogte te krijgen van de vrouw die zich moet verantwoorden voor de rechter, wat dan weer alles te maken heeft met haar ongemakkelijke relatie met haar eigen moeder. En een nog veel emotionelere reden wordt in de loop van de film duidelijk.

'Saint Omer' is een film vol raadsels, niet omdat Diop per se vaag of troebel wil doen, maar omdat het onderwerp zo onvatbaar is. De naam Wittgenstein valt al eens en in het begin zien we hoe Rama haar studenten een uiteenzetting geeft over Marguerite Duras en de vrouwen die na de Tweede Wereldoorlog 'vernederd' werden vanwege hun (al dan niet vermeende) collaboratie.

Dit is het verhaal van een zoektocht, en zo presenteert Diop het ook. Ze heeft niet de pretentie dat ze antwoorden kan aanreiken, maar haar doordachte en indringende film geeft je wel meer dan zin om erover na te denken.

Meer lezen op de website:

<https://www.ccstrombeek.be/film/saint-omer>

